

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete a Parlamentben

Versenyképes ország – versenyképes könyvtárossal címmel indított programsorozatot 2007-ben a Magyar Könyvtárosok Egyesülete. A nyitó konferencián, 2007. szeptember 12-én, alap gondolatként hangzott el, hogy a versenyképesség a XXI. század tudásalapú gazdasági szféráján túl minden területen fontossá vált. A könyvtárosok elsőként fogalmazták meg ennek lényegét, elsőként vizsgálták meg, hogyan lehet a korszerű könyvtárakban az elérhető erőforrásokat megismerni, megismertetni, hogyan tudnak megfelelni a könyvtárak és a könyvtárosok az új elvárásoknak, az állampolgárok igényeinek.

Az alapgondolat széles körben a vidéki rendezvényeken teljesedett ki, gazdagodott olyan részletekkel, amelyek a programsorozat sikerét eredményezték.

A záró konferenciát – a rendezvénysorozat összegzéseként, méltó befejezéseként – a Magyar Könyvtárosok Egyesülete az Országház Felsőházi termében tartotta 2008. május 28-án.

Szili Katalin köszöntő szavai után, amelyeket *Ambrus János*, az Országgyűlési Könyvtár főigazgatója, a záró konferencia levezető elnöke tolmácsolt a több mint háromszázötven fős hallgatóságnak, *Schneider Márta* kulturális szakállamtitkár elemezte a hazai könyvtári rendszert. Kiemelte, hogy az ország versenyképességéhez nemcsak a könyvtárosoknak, de magának a könyvtári rendszernek is versenyképesnek kell lennie. A 2002-es évhez képest összehasonlító adatokat halottunk a regisztrált olvasók, a könyvtárhasználók, az internethasználók, a távhasználók, a könyvtárközi kölcsönzések 2006-os szám-

adataira vonatkozóan. Minden területen jelentős a növekedés, különösen kiugró az internethasználók (229%) és a távhasználók (529%) esetében. További célként konkrét esélyteremtéssel kell biztosítani az egyenlő hozzáférést a tudáshoz, a dokumentumokhoz. A korszerű infokommunikációs technológia felhasználásával lehet emelni a könyvtári szolgáltatások színvonalát, ami jelentős lépés ahhoz, hogy az információáramlás kezelésének képessége, a digitális írástudás az egyének számára nagy jelentőségű készségként jelenjen meg. Uniós források állnak rendelkezésre az integrált közösségi szolgáltatóterek megvalósításához, ahol a könyvtári stratégiában is megfogalmazott célok többek között a szükséges anyagi háttér és a korszerű infrastruktúra biztosításával, valamint az országos szolgáltatások (EBSCO, Országos Dokumentumellátási Rendszer, Magyar Digitális Képkönyvtár stb.) igénybevételével és használatával érhetőek el.

Skaliczki Judit, az Oktatási és Kulturális Minisztérium (OKM) főosztályvezető-helyettese a könyvtárak és a könyvtárügy fejlesztési lehetőségeit foglalta össze a 2008 és 2013 közötti időszakra vonatkozóan.

Az ágazati irányítás a stratégiák, koncepciók kidolgozását, a fejlesztések tervezését a szakma

széles körű bevonásával látja el. A fejlesztések kontextusában az országos szinttől az egyes emberig vezet az út, a megvalósítás feltételei között pedig a megfelelően kialakított stratégia éppúgy jelentős, mint a magas szintű szakmai felkészültségű könyvtárosok részvétele és a szükséges finanszírozási forrás megléte. A könyvtári szolgáltatások kialakítását és közvetítését országos és térségi

szinten, valamint az egyes könyvtárakra vonatkozóan az IKT infrastruktúra-fejlesztés teszi lehetővé. A korszerű számítógépek beszerzése, üzemeltetése, használata; az elektronikus olvasóazonosító rendszer, a könyvtárbusz vagy az épületen belüli bármilyen korszerűsítés megvalósítási lehetősége a TIOP (Társadalmi infrastruktúra operatív program) 1.2.3 „Tudásdepó-expressz” pályázat (3,2 milliárd Ft). Az országos elektronikus szolgáltatások (ODR, országos leltény nyilvántartás) és az ezekre épülő helyi könyvtári szolgáltatások (adatbázisok, információs és webes szolgáltatások, kulturális, digitális tartalmakhoz való on-line hozzáférés stb.) megvalósítási lehetősége: TÁMOP (Társadalmi megújulás operatív program) 3.2.4

„Tudásdepó-expressz” pályázat (8,3 milliárd Ft). A könyvtári együttműködések (közös adatbázisok, közös szolgáltatásra alkalmas infrastruktúra stb.) megvalósításának lehetősége: TIOP 1.3.4 „Regionális tudástárak” pályázat (4 milliárd Ft).

A pályázási feltételekről, a kiírás időpontjáról és további részletekről a Nemzeti

Fejlesztési Ügy-
nökség, illetve az
OKM honlapján
lehet tájékozódni.

*Pásztóhy And-
rás* miniszteri biz-
tos (Földművelés-
ügyi és Vidékfej-
lesztési Minisztéri-
um) a vidékfej-
lesztés komplex
fogalmán belül a
kulturális vidékfej-
lesztéssel kapcsola-
tos alapelveket
és feladatokat is-
mertette, kiemelve,
hogy a könyvtári
rendszer is része

minden olyan fejlesztő tevékenységnek, amely összességében a vidéket érinti. Képet kaptunk az EU-hoz való csatlakozás előtti és utáni lehetőségekről, majd az előadó a 2007 és 2013 közötti, az Európai Bizottság által 2007. szeptember 19-én elfogadott Új Magyarország vidékfejlesztési programot ismertette, amely sikeres megvalósulásának feltételei többek között az összehangoltság a mezőgazdaság korszerűsítésében, a környezetvédelemben, a munkahelyteremtésben, a kulturális örökség megőrzésében, a közösségfejlesztésben. Ezen a területen is eddig nem ismert anyagi források állnak rendelkezésre pályázatok formájában. Nagy hangsúlyt kap a programon belül a vidéki életminőség javítása, amely elsősorban az ötezer fő alatti lélekszámú községekben a természeti és kulturális örökség megőrzésével és az ehhez kapcsolódó képzéssel és ismeretterjesztéssel épületek külső felújítására, rendezett településkép, közösségi terek kialakítására vonatkozik – ez a program különösen fontos találkozási pontot jelent a könyvtári stratégiában a kistelepülésekkel kapcsolatosan megfogalmazott célokkal.

A versenyképesség fogalmában az emberi tényezőnek kiemelt szerepe van. A használóknak információs szakemberekre van szükségük – olyan emberekre, akik igazán jól ismerik a munkát, amelyet végeznek, és hatékony módon tudnak értéknövelt szolgáltatást nyújtani. A „versenyképes projekt” keretében mind a nyitó konferencián, mind a vidéki programokban nagy

hangsúlyt kapott a könyvtáros kompetenciák kérdése. A záró konferencián *Eric Sutter* a tájékoztatási és dokumentációs szakemberek franciaországi egyesülete (ADBS) és a CERTIDOC konzorcium titkársága képviselőjeként arról beszélt, hogy a kompetencia általában kombinációja a tudásnak, a készségeknek és a tulajdonságoknak. Kiemelte, hogy a könyvtárosnak már nem elegendő a tudása megszerzését igazoló diploma, az azt követő továbbképzéseket igazoló okirat, hanem szükség van olyan minősítésre, amellyel a tudására alapuló, de annál sokkal összetettebb kompetenciát tudja bizonyítani mun-

példáin keresztül részletezi (3. kiadása 2009-re várható). Az útmutató részeként jelent meg *Az európai információs szakemberek minősítési szintjei*, a CERTIDoc, amelyről a nyitó konferencián *Grebot Ágnes*, a vidéki roadshow-kon pedig *Hangodi Ágnes* tartott részletes ismertetéseket.

A konferenciát *Bakos Klára*, a Magyar Könyvtárosok Egyesületének elnöke zárta az egész programot áttekintő, értékelő összefoglalással. Hangsúlyozta, hogy a könyvtár lehet az az intézmény, amely korszerűen képes elemezni és dinamikus módon képes követni a XXI. század elvárásait. Ehhez a sokrétű feladathoz szükség van arra, hogy a könyvtárosok civil szervezete elősegítse a könyvtáros kompetenciák fejlesztését, amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy a könyvtárosok megfeleljenek a legkorszerűbb szolgáltatási, különösen az információs szolgáltatási kihívásoknak. Ismertette, hogy a program általános áttekintést

adó nyitó konferenciával indult, majd az ország hat városában (időrendben: Kaposváron, Békéscsabán, Győrben, Miskolcon, Debrecenben és Gödöllőn) rendezte meg az egyesület – szervezetei és a helyszínt biztosító könyvtárak közreműködésével – azokat a programokat, amelyekre a környező megyékből, sőt határainkon túlról is érkeztek érdeklődő könyvtárosok. Minden helyszínen elhangoztak a Könyvtári Intézet munkatársainak előadásai a könyvtáros kompetenciákról, valamint a digitális írni-olvasni tudásról, az elektronikus ügyintézésről, amelyek a könyvtárosokat új kihívások elé állítják. Mindenütt fórummal zárult a kétnapos rendezvény első napja, amelyen, miután a könyvtárak előtt álló új lehetőségeket és elvárásokat az MKE elnöke ismertette, mind ezt megvitatták a résztvevők is. Népszerű volt a második napon a csapatépítési tréning, hiszen a versenyképesség alapja a csapatmunka, ezt is lehet és kell is tanulni. Az MKE „versenyképes projektje” tehát megmozgatta az ország könyvtárosait, nem csak közvetlenül volt hasznos a szakmának, hanem közvetetten is: hírt adtunk magunkról, mégpedig olyan módon, hogy nagyon sok, újabb erőt adó pozitív visszajelzést kaptunk.

káltatója, a használók és saját maga előtt is. Az európai minősítés folyamatát az ISO/CEI 17024:2003 számú nemzetközi szabvány szabályozza. Szakmai egyesületek összefogásával a kompetenciák értékelésére és elismerésére megjelent a LIS Euroguide, vagyis *Az európai információs szakemberek kompetenciái és tulajdonságai* címet viselő kiadvány, amely harminchárom szakterületet határoz meg és ír le, ezeket négy-négy szintben különböző tevékenységek

Adó nyitó konferenciával indult, majd az ország hat városában (időrendben: Kaposváron, Békéscsabán, Győrben, Miskolcon, Debrecenben és Gödöllőn) rendezte meg az egyesület – szervezetei és a helyszínt biztosító könyvtárak közreműködésével – azokat a programokat, amelyekre a környező megyékből, sőt határainkon túlról is érkeztek érdeklődő könyvtárosok. Minden helyszínen elhangoztak a Könyvtári Intézet munkatársainak előadásai a könyvtáros kompetenciákról, valamint a digitális írni-olvasni tudásról, az elektronikus ügyintézésről, amelyek a könyvtárosokat új kihívások elé állítják. Mindenütt fórummal zárult a kétnapos rendezvény első napja, amelyen, miután a könyvtárak előtt álló új lehetőségeket és elvárásokat az MKE elnöke ismertette, mind ezt megvitatták a résztvevők is. Népszerű volt a második napon a csapatépítési tréning, hiszen a versenyképesség alapja a csapatmunka, ezt is lehet és kell is tanulni. Az MKE „versenyképes projektje” tehát megmozgatta az ország könyvtárosait, nem csak közvetlenül volt hasznos a szakmának, hanem közvetetten is: hírt adtunk magunkról, mégpedig olyan módon, hogy nagyon sok, újabb erőt adó pozitív visszajelzést kaptunk.

(Az előadások alapján összeállította:
Nagy Anikó. Fotók: Mándli Gyula)